

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 12-50 Din

za inozemstvo 25.—

neobvezno

Oglaš po tarifu

Uredništvo:

Glavniščiška cesta št. 16/1

Telefon št. 72

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 54. Telef. št. 36.

Podružnice:

Maribor, Barvarska ul. 1
Tel. št. 22

Celje, Aleksandrova c.

Račun pri poštn. čekov.
zavodu št. 11.842.

Ljubljana, 29. junija.

V narodni skupščini je bil včeraj v načelu odobren zakon o dvanajstih za julij, avgust in september, torej tri-mesečni proračunski provizorij in danes se je pričela specialna razprava. Zakonski predlog obsega 46 členov, ki obsegajo vse mogoče določbe, katere so deloma brez vsake zveze z državnim proračunom. Pri nas se je polagoma udomačila naveda, da se najvažnejša vprašanja rešujejo z enim samim paragrafom v finančnem zakonu. Tokrat se je radikalna vlada posebno potrudila. Zakon o dvanajstih naj bi bil očitno surogat za njeno sterilnost na vseh poljih državne zakonodaje. Metoda pa je speljana še do posebne absurdnosti s tem, da je vlada s pomočjo svojih zaveznikov vseh 46 paragrafov svojega predloga o dvanajstih skoncentrirala pravzaprav v tri paragrafe — cela specialna razprava se vodi namreč samo v treh od-delkih!

Zakon o proračunskih dvanajstih, ki ga vlada sedaj bica skozi parlament, da bi 1. julija ne ostala brez zakonitih pooblastil za trošenje državnih sredstev, je monstrum svoje vrste. Vlada ga je sestavila tako, da ni vze-la iz alikvotnega dela iz starega proračuna, kakor to zakon predpisuje, temveč je pričarala se tristo milijonov Din iz svojega predloga o naknadnih kreditih, ki je postal zakon šele, ko je finančni odbor že odobril budžetski provizorij. Gotovo originalen način povečevanja budžeta, ki je naenkrat od 6-9 milijard narasel na preko 8 milijard! Do vinarja natančno je izračunan v členu 1. skupni iznos kreditov, da potem v členu 8. do 11. izvedemo, da ta vsota ni točna, temveč da je treba prišteti še 120 milijonov za ministra gradjevin, po večini za stavbe in gradbe, za katere bi se moral postaviti poseben reparacijski bu-džet, da bi dotični krediti ne vzbujali utisa o zapostavljanju prežanskih krajev.

Najvažnejše postavke med ogromnimi novimi izdatki pa iščemo zama: za povišanje prejemkov državnih namenečev ni postavljen v dvanajstini niti en dinar. Minister financ pravi, da bo za to skrbel redni budžet, o katerem upa, da ga bo mogoče v septembru razpraviti in odobriti. Tako se glasi radikalni uradniški Blažev žegen.

Zato pa so jugoslovanski davkopla-čevalci dobili tem temeljitejši blago-slov. Novi davki so bili danes sprejeti. Radikalna davčna umetnost sla-vi svoje trijumfe: davčna neenakost v državi je sedaj do neznosnosti napeta. Pri tem pa leži na mizi radikalne vlade že vse mesece sem projekt, izdelan od bivšega finančnega ministra Kumanudija, o katerem se je vršila že ži-vahna in vsestranska diskusija. Ta projekt je splošno priznan kot načelo-ma dober, razprava o njem pa je po-dala dovolj gradiva, da se v posamez-nostih revidira in spopolni. Vsi trezni državljani se zavedajo, da treba dav-čne dohodke zvišati, a baš raditega od-klanjanja davčnega politiko, ki v širokih plasteh naroda vzbuja občutek krivičnosti in neenakosti. Tej politiki pri-stoja uvedba kuluka s katerim se vračamo v dobo najprimitivnejšega jav-nega gospodarstva.

Dosedanji rezultat debate je pora-zen za režim, posledice lanišnjih sklepov ne bodo izostale.

Vojaška zveza med Poljsko in Rumunijo

Varšava, 29. junija. z. Povodom ob-liska rumunskega kraljevskega para v Varšavi je bila proklamirana zveza med Poljsko in Rumunijo. Zveza je osnovana na poljsko-rumunski konven-ciji, ki je bila v poljskem Sejmu ratifi-cirana 1. julija 1921. Konvencija obve-zuje obe državi na skupno obrambo vzhodnih mej in na sporazumne zunanje-politične ukrepe v kolikor se tičejo od-nosajev z Rusijo. Konvencija ostane v veljavi pet let. Modalitete skupne ob-rambe odreja posebna vojaška konven-cija.

POLITIČNA MAŠA NA DUNAJU.

Dunaj, 29. junija. r. Danes dopoldne za praznik sv. Petra in Pavla, je v Schön brunu celebriral slovesno službo božjo sam zvezni kancelar dr. Seipl. Maša je bila posvečena padlim vojakom v svetovni vojni. Potem je imel g. Seipl še pri-drigo, v kateri je izrazil nado, da bo ka-toliška misel v Avstriji zopet oživila. Velika množica ljudstva, ki je prisostvo-vala srečanstvi, je dr. Seipla po končanem obredu burno aklamirala.

Novi davki odobreni

SPECIJALNA DEBATA O DVANAJSTIH V SKUPŠČINI. — TAJNA FINANČNA POLITIKA.

Beograd, 29. junija. r. Današnja seja narodne skupščine se je otvorila ob 5. popoldne. Po objavljenih formalnostih je naznanil predsednik, da je odbor za vojaški zakon predložil poročilo, ki se bo stavilo na dnevni red na eni pri-hodnjih sej. Nato se je prečital akt mi-nistra prosvete, ki zahteva, da se pred-log zakona o srednjih šolah izloči za-konodajnemu odboru na podlagi člena 122. ustave.

Nato se je nadaljevala specialna razprava o proračunskih dvanajstih. Govoril je posl. dr. Kumanudi (de-mokrat), ki je v obširnem govoru ob-raznavljal finančno politiko vlade. K politiki »tajne diplomacije« smo sedaj dobili še politiko »tajne finance«. Kot karakterističen primer navaja dr. Ku-manudi valutno politiko radikalne vlade. Novi finančni minister je obso-ljal intervencije svojega prednika (Ku-manudija), sam pa v polni meri inter-venira na borzah v Beogradu in v Cu-rihu! Posl. Kumanudi opozarja na razliko kurzov med Beogradom in Za-grebom in na sklepe, ki se delajo nad pariteto. Zahteva od finančnega mi-nistra pojasnilo, s katerim denarjem se vrši intervencija na borzah in ali je točno, da je pri Narodni banki vzelo 400 milijonov dinarjev, ki naj mu služijo za spekulacijo na borzah. Fi-nančni minister dr. Stojadinović izjav-lja, da ne more povedati, s katerim denarjem intervenira, ker bi to hoteli vedeti tudi mnogi bankirji. Dr. Ku-manudi ostro protestira proti takim od-govorom. On ni stavil vprašanja kot bankir, temveč kot narodni poslanec, kateremu je minister dolžan dati po-jasnilo, tem bolj, ako se s kakšnimi posli država angažira proti zakonu. Za njim je govoril musliman Alić, potem klerikalec Bečanić in zemlj. Miletić. Minister za javne zgradbe je nato predložil nekatere izjembe v členu 10. zakona o dvanajstih, katere je poročevalec večine Maksimović spre-jel. Nato se je vršilo glasovanje ter je bil z glasovi radikalov in Turkov sprejet prvi oddelek t. j. čl. 1.—17.

Odobreni so torej krediti za julij, avgust in september v iznosu 2 mili-jardi 33.649.357-60 Din, nadalje posebni krediti za ministrstvo javnih zgradb v znesku okroglo 140 milijonov. Odo-breni so tudi novi davki v obliki »izrednih doklad« 5 Din za vsak dinar zemljiškega davka ter 30 % na vse ostale neposredne davke in doklade (izvzemki invalidski in poslovni davek ter na davek od uradniških plač).

Prihodnja seja jutri dopoldne.

VIDOVANSKA SEJA.

Beograd, 29. junija. r. Včerajšnja vi-dovdanska seja narodne skupščine je pričela ob 5. uri popoldne. Varnostni ukrepi so poostreni in v skupščino se more priti samo z veliko protekcijo in proti jamstvu poslancev. Zato so bile tudi galerije skoro popolnoma prazne. Z velikim interesom se je pričakoval pri-četek seje, ker se je čulo, da namerava tudi Pašić priti v skupščino. G. Pašić pa seji ni prisostvoval, pač pa je bil zjutraj pri božji službi v saborni cerkvi. Ko so bile dovršene običajne formal-nosti, je bila predložena redakcija finan-čnega ministra; o dvanajstih, ki jih je finančni odbor že odobril. Redakcija je razdeljena v tri grupe, in tako bi se ime-la tudi voditi diskusija. Sestali so se zato šefi strank in pa tudi finančni od-bor, da se pride do sporazuma zaradi te nove razdelitve, ki je sledeča: Prva gru-pa obsega izdatke (čl. 1 — 17). Druga dohodke (čl. 18 — 21), tretja čl. 22 — 46. Finančni minister opozarja, da je bila grupacija izvršena tako, da se po tej razdelitvi tudi vodi diskusija, ker morajo biti dvanajstine na enak način izglasovane do dne 1. julija. Demokrat Pečić in zemljoradnik Lazić prosita za besedo, da govorita proti tej grupaciji. Predsednik skupščine jima ne da besede.

Potem se prečita akt ministra pravde, s katerim zahteva sodnja izročitev radi-kalskega poslanca Janjića in klerikalec Pušenjaka. Akt se dostavi imunitetnemu odboru.

Preide se takoj na dnevni red: Debata o dvanajstih. Poslanec Šečerov (dem.) ostro kritizira zakonski načrt o dvanajstih. Za važne stvari ni denarja na drugi strani pa vlada državni denar raz-piše. Mesto pravičnega zakona o izena-čenju davkov, za katerega je bilvi fin. minister Kumanudi že izdelal načrt, smo dobili skrajno krivične nove doklade. Ku-luk, ki ga uvaja vlada, je smatrati kot neke vrste robstvo in je prava sramota za moderno državo.

Posl. Kraft (nemška stranka) izjavlja, da je glasoval za nujnot tega zakonskega predloga, ker smatra, da s tem pri-pomore k ureditvi prilik v državi. (Iro-nični medikci.) Ne soglaš pa z zakonskim predlogom, in izjavlja, da se bo moral glasovanja vzdržati, ako se ne spremene izvestni členi zakonskega predloga.

Nato se je vršilo glasovanje v načelu. Glasovalo je 175 poslancev od teh 105 za, 70 proti. Za zakonski predlog so glosovali radikalni in džemiti.

Sokolski zlet župe Ljubljana I

Kamnik, 29. junija. d. Včeraj in danes se je vršil v Kamniku letošnji župni zlet sokolske župe Ljubljana I. Udeležba je bila častna, čeprav je strahlo vre-me in je Kamnik zlasti za dolenska društva precej oddaljen.

Zlet so otvorile tekme na Vidovdan ob 16. V višjem oddelku je odnesel prvenstvo br. Zabjak (Ljubljana I), v srednjem br. Šturm (Ljubljana II), v nižjem br. Dequal (St. Vid), v ženskem višjem s. Kavčičeva, v nižjem s. Potni-kova, obe Ljubljana I. Tekmovali so tu-di naraščajniki in naraščajnice.

Danes dopoldne so se vršile skušnje za javno telovadbo, popoldne ob 2. se je razvila mogočna sokolska povorka po kamniških ulicah, ki so bile okrašene z zelenjem in zastavami in polne občinstva, ki je Sokolstvo živahno pozdrav-ljalo in jih obispalo s cvetjem. Pred »Društvenim domom« je pozdravil So-kolstvo mestni župan dr. Karba, ki se mu je zahvalil župni starosta dr. Krejči.

Popoldne ob 4. je bila na lepem telo-vadišču, kjer sta bili obe tribuni napol-njeni občinstva, javna telovadba, pri kateri je s prostimi vajami nastopilo po 100 moškega in ženskega naraščaja, nad 100 članic in 120 članov, dalje obe deci, tudi prav častno zastopani. Orodna te-lovadba je morala vsled dežja odpasti. Občinstvo je s ponovnim odobravanjem dajalo duška svojemu občudovanju in zadovoljstvu.

O zletu poročamo še podrobneje.

POŽAR CARSKÉ PALAČE V PEKINGU.

London, 29. junija. l. V carski palači v Pekingu je izbruhnil požar, ki je uničil celo poslopje. Po neki Reuterjevi vesti je požar ugasil oddelke italijanskih ognjegašev. Bivši kitajski vladar je bil celo noč prisoten pri gašenju.

Madžarski komploti

Budimpešta, 29. junija. z. Policija je končala preiskavo proti »Kulturi zve-z« ter Teodorja Kovácsa in 13 tovari-šev izročila državnemu pravdnstvu. Pri preiskavi je bila policija opozorjena na neko »Zvezo madžarskih oporod« ter do-gnala, da je to društvo vso Madžarsko prepredlo z agenti, ki so zbirali prispevke za »patriotično vzgojo madžar-ske mladine«. Društvo nima oblastno odobrenih statotov in je brez oblastne-ga dovoljenja zbralo nad 10 milijonov kron. Društveni predsednik Egyssci, tajnik Lazar in nameščene Mihalyi so bili radi defraudacije aretirani. Preiska-va radi umora klavirskega tovarnarja Reismanna in radi bombnega atentata na Elizabetki klub se nadaljuje.

Zaplemba Karolyjevega premoženja.

Budimpešta, 29. junija. z. Vrhovno so-dišče je potrdilo sodbo prve instance, ki odreja zaplemba premoženja grofa Mihaela Karolyja radi veleizdaje.

Vremenska katastrofa v Ameriki

Pariz, 29. junija. l. Zadnje dni je divjala v raznih državah ameriške Unije strašna nevihta z burjo, ki je na-pravila ogromno škodo in zahtevala številne žrtve. Najbolj so bile prizade-te države Minnesota, Wisconsin in Nord Dakota. Neka vest zatrjuje, da je bila nevihta posledica silne vročine zadnjih dni. Burja je rušila celo hiše. V Adams Campy je porušeni polovi-ca poslopij. Ker so pokvarjene vse br-zojavne in telefonske proge, podrob-nosti o škodi in nesrečah se niso zna-le. Nevihta je povzročila tudi dve tež-ki železniški nesreči. Kolikor se je moglo doslej dognati, je izgubilo živ-ljenje okoli 50 oseb preko 200 pa je bilo več ali manj ranjenih.

Preiskava o atentatu

ATENTAT NEPOLITIČEN? — PREISKAVA V ZAGREBU.

Beograd, 29. jun. rp. Včeraj in danes ves dan se je vršilo zaslišanje atentator-ja Rajića, ki sedaj trdno vztraja na tem, da je njegovo dejanje čin osebnega ma-ševanja. Zenika tudi, da bi imel soude-ležence ali da bi šlo za kakšen komplot. Zlasti nista niti njegova mati niti brat o njegovi nameri vedela ničesar. Tekom današnjega dne je bilo zaslišan nad 20 prič v Beogradu in okoli 10 prič v Za-grebu. Posameznosti se drže v tajnosti.

PREISKAVA V ZAGREBU IN SKOPLJU.

Beograd, 29. junija. d. Ker se je Rajić zadnje tedne mudil dalj časa tudi v Za-grebu in Skoplju, je policija tudi v teh dveh mestih izvršila poizvedbe, ki so dale, kakor se zatrjuje, interesantne re-zultate. Danes je dospel iz Zagreba en del preiskovalnega materiala. Zdi se, da je v Zagrebu še obsežen material, ker sta nocoj z brzovlakom odšla v Za-greb dva beograjska policijska uradni-ka. Iz Skoplja do sedaj še niso prišle o preiskavi nobene vesti.

OSEBNOST ATENTATORJA.

Beograd, 29. jun. d. Prvotna vest, da je atentator Rajić katolik, se ne potrju-je. On je pravoslavne vere. Po poklicu je bil sprva trgovski pomočnik, pozneje potnik in bančni uradnik. Njegove na-vedbe, da je služil pri oddelku naše re-paracijske komisije se potrjujejo. Služ-bo je zapustil sam. Sedaj je hotel biti zopet nameščen ter je v ministrstvu zu-nanjih zadev zahteval, da se ga zopet sprejme. Pomočnik ministra Gavrilović mu je baje dejal, da Pašić ne pusti.

Po izpovedbah pravnika Petrovića, dobrega njegovega prijatelja, je bil Ra-jić prej pristaš radikalne stranke. Ko je zadnje dni z njim govoril, je pa hvalil Radićevu politiko. V ostalem se po-litično ni nikdar eksponiral.

PASIČEVO ZDRAVJE.

Beograd, 29. jun. p. Zdravstveno sta-nje min. predsednika Pašića je povsem

Papežovo vmešavanje v ruhrski konflikt

JAVNO PISMO KARDINALU GASPARIJU. — RAZBURJENJE V PA-RIZU.

Rim, 29. junija. Papež Pij XI. je na svojega državnega tajnika kardinala Gasparija naslovil javno pismo, v ka-terem poziva evropske narode k miru ter želi, naj bi se ruhrsko vprašanje po-novno proučilo, da pride do mirne in pravične rešitve. Priporoča, naj bi se različna vprašanja, posebno pa repa-racijsko, proučilo v krščanskem duhu in naj bi se nepristransko sodilo o plačilni sposobnosti dolžnikov, ki bi v to svr-ho dali na razpolago vsa kontrolna sred-stva. V sklepu poziva papež vse verni-ke k molitvi za končni mir.

»Osservatore Romano« objavlja poseb-no noto, ki tolmači smisel papeževega pisma. Noto ugotavlja, da sta Francija in Belgija upravičeni zahtevati poravna-vo škode, toda ne več kakor Nemčija znore. Sveta stolica upa, da bo veleislam pri novih diplomatskih pogajanjih uspelo določiti znesek nemškega dolga. Papežovo pismo pa temelji na hipotezi, da je Nemčija pripravljena izvršiti svoje obveznosti.

Pariz, 29. junija. Papežovo pismo se presoja mirneje kakor po prvih vesteh. Francoski poslanik v Rimu je bil od Vatikana pooblaščen, da sporoči v Pa-riz, da pisma ni smatrati kot manifesta-cijo, naperjeno proti Franciji. Radikalni poslanec Dumesnil je v parlamentu vlo-žil zaradi pisma interpelacijo na vlado. »Temps« ostro kritizira papežovo pismo in prikriti grozi z eventualnim novim

BELGIJSKA KRIZA REŠENA.

Bruseli, 29. junija. Ministrska kriza je rešena. Theunis je prevzel sestavo vlade. Imena poednih ministrov še niso znana.

Novo ministrstvo bo imelo predvsem nalogo, da reši reparacijsko vprašanje ter vojaški problem, ki je v tesni zvezi z ruhrskim vprašanjem. Glede jezikov-nega vprašanja se nobena stranka ni za-vzela stališča. V splošnem se presoja jo izgleda za hitro rešitev krize zelo pes-mistično.

PODRAŽENJE AVSTRIJSKIH ŽELEZNIC.

Dunaj, 29. junija. r. Železniški tarifi se s 15. julijem ponovno povišajo in si-ter za osebne vlake za 25 odst., brzovla-ke 100 odst. Tarifi za tovarni promet ostanejo zaenkrat še neizpremenjeni.

povoljno. Pašić je dobil iz inostranstva mnogo čestitk m. dr. od francoskega mi-nistrskega predsednika Poincaréja, od čl. zunanjega ministra Bencija in od Venizelosa. Včeraj se je Pašić udeležil vidovdanske proslave v saborni cerkvi. Zvečer ga je posetil poljski poslanik Okenjski ter mu je svečano izročil red poljskega Belega orla.

GROZILNA PISMA.

Beograd, 29. junija. p. Kakor se danes pripoveduje v radikalnih krogih, je taj-nik rad. kluba dr. Janjić dobil pred de-setimi dnevi pretilno pismo, v katerim se veli, da se bo v kratkem izvršil aten-tat na g. Pašića. Danes je dobil dr. Ja-njić zopet anonimno pismo, pisano z isto roko, v katerem se omenja izvršeni aten-tat, ker se to navaja kot dokaz resno-sti prvega pisma. V pismu se veli, da je ta poskušeni atentat uvod za serijo aten-tatov, katere bo izvršil revolucionarni komite, v katerem se med drugim nala-gajo tudi Črnogoreci. Verjetneje je, da je to pismo mistifikacija. Istočasno z dr. Janjićem je dobil pretilno pismo tudi podpredsednik narodne skupščine Ljuba Bakić, v katerem se Bakić ime-nuje izdajalec, da je stanje v Črni go-ri obupno ter se Bakiću preti, da bo to plačal s glavo. Te tri pisma so izročena oblastem.

KAKO SE KUJE KAPITAL.

Beograd, 29. junija. r. Dr. Korošec je dal po atentatu na Pašića novinarjem nastopno karakteristično službeno izja-vo: »Atentat ne bo imel nikakih politič-nih posledic, dasi bi bilo treba, da se raz-čenejo nasilne organizacije, s katerimi ima Pašićev atentator zveze. Vendar se proti tem organizacijam ne bo vodila stroga preiskava, ker bi sicer prišlo na dan, da so te organizacije po svojem pravem cilju naperjene samo proti Slo-vencom in Hrvatim.«

prekinjenjem med Quai d'Orsayem in Vatikanom.

Pariz, 29. junija. l. Listi različno ko-mentirajo pismo papeža Pija XI. kar-dinalu Gaspariju. »Journal« piše, da se je papež izrekel proti zasedbi Poruhr-ja ter se postavil na nemško stališče: »Matin« pripominja: »Papež se postavlja za posredovalca med narodi«. Ministrski predsednik Poincaré je napram več po-slancom izjavil, da bo o pismu govoril pred zbornico.

PORUHRJE.

Berlin, 29. junija. z. V deželnem zboru v Barmenu je centrum, ki ga tvorijo delavske stranke, podal izjavo, da bo do renske pokrajine še nadalje vztra-jale v pasivni resistenci, ki je edino orož-je proti francoskemu nasilju.

V Werdenu je bil obsojen ravnatelj Breuker na 1 leto ječe in 100 milijonov mark globe, vodja rudarske šole prof. Herbst pa na 5 let ječe in 10 milijonov mark globe. Prvi je bil obtožen zaradi nedobave premoga, drugi zaradi proti-francoske propagande.

Mesto Dortmund mora zaradi umora dveh francoskih podčastnikov plačati 2 milijardi mark globe. Globa pa je po-ravnana z zaplemba 9 milijard mark v državni banki v Dortmundu.

Pri Gladbecku so francoske čete za-plenile nad 1 milijardo mark, ki so jih Nemci hoteli transportirati v nezasede-no ozemlje.

ATENTAT NA PODPREDSEDNIKA ITALIJANSKE ZBORNICE.

Rim, 29. junija. z. V Neaplju se je v sredo opoldne izvršil atentat na podpre-dsednika italijanske zbornice Pietravalla. Neznani zločinec ga je z bodalom sunil v želodec, in ga smrtonovarno ranil. Pie-travalla je v zbornici pripadal demokratični frakciji.

DRUŽBA PONAREJALCEV DENARJA V MILANU.

Milan, 29. junija. l. Policija je izsledila lokal ponarejalcev bankovcev po 10 in po 50 lir. Aretirani sta bili dve osebi. Našlo se je tudi vse priprave za izdelo-vanje bankovcev. Zaplenjenih je bilo za-več stotisoč lir ponarejenega denarja.

DARUJTE ZA CIRIL-METODOVO DRUŽBO.

Vidovdanska proslava V Ljubljani, Celju in Mariboru.

Vidovdan, spomin na mogočno Dušastvo srbsko carstvo in obenem praznik ujedinenja našega troimenega naroda, je praznovala Ljubljana tudi letos priprosto, a dostojno. Mesto je bilo v zastavi, uradi zaprti in deloma je počivalo tudi delo. Dopoldne je bilo odanih z grada 21 topovskih strel, ob 10. se je vršila v stolni cerkvi slovesna daritev, kateri so prisostvovali: veliki župan dr. Lukan z prisostvovalci in številnim uradništvom, divizionar polkovnik Vučković z oficirskim zborom, diplomatski zastopniki inozemskih držav in številno občinstvo. Pred Skofijo in na Mestnem trgu so bili postavljeni oddelki pešadije in artiljerije in bolničarska četa. Tudi v pravoslavni kapeli v vojašnici Vojvode Mišića in v protestantski cerkvi se je vršila slovesna služba božja za preminule borce za vero in domovino.

V Celju se je vršil ob 9. dopoldne v Narodnem domu parastos za padle borbe. Svečenik g. Perić je imel pri tej priliki govor, v katerem je primerjal Jugoslavijo z obširnimi žitnimi polji, na katerem je še mnogo plevela, ki pa se mora izkoreniti, da bo obrodilo klasje obilne sad. Župan dr. Hrašovec je v izklesanih besedah pozival navzoče k zvestobi do drage domovine. Pretresujoča je bila prisega na zvestobo ujedinenja. Cariški uradnik g. Mišićević je podal zanimivo sliko iz zgodovine mučenstva srbskega naroda v boju za osvoboditev in ujedinenje. Pevski zbor celjskega pevskega društva je zapel »Bože pravde«, »Slava mrtvim« in »Na dan Slovan«. Po parastosu je defilirala oddelka domačega pešpolka. V farni cerkvi je bila slovesna naša zadušnica. Šolska mladina je proslavila na vseh šolah spomin z lepimi interimi prireditvami.

Lepa je bila proslava tudi v Mariboru. Mesto je bilo v zastavi. V stolni cerkvi se je vršil slovesni requiem, kateremu so prisostvovali zastopniki civilnih in vojaških oblasti, ob desetih pa je bila na Glavnem trgu ob številni udeležbi občinske slavnostne defilacije vojaštva. Zvečer je priredilo vojaštvo bakljado z godbo po ulicah. Trgovine in delavnice so bile dopoldne zaprte, po ulicah je vladalo živahno vrvenje. Šole so zaključile šolsko leto večinoma z ugovori o pomenu Vidovega dne, ponekod so imeli tudi deklaracije in petje. Najlepše se je izkazala letos deška meščanska šola (pod vodstvom ravnatelja Humeka), kjer so učenci ob nabito polni telovadnici pred starši in raznimi zastopniki z bogatim sporedom kazali izredne zmožnosti in krasne uspehe svojih vzornih učiteljev tako v glasbi in petju kot v telovadbi. Še bolj pa je presenetila razstava njihovih risarskih del, zlasti iz ravnateljeve rokotvorne delavnice. To si mora pač vsak Mariborčan ogledati. Pred prevratom so nas ob meji gospodarsko ubijali najuspešnejše baš z meščanskimi šolami in ravno te nas morejo zopet najsugurneje narodno gospodarsko emancipirati, če bodo le v rokah tako vzornega učitelstva kot je mariborsko. Vsaka vidovdanska proslava mora pokazati, da vstajamo povsod in v vsem.

Kakor nam poročajo, so tudi v vseh drugih krajih se vršile šolske proslave, okrašene so bile hiše z narodnimi zastavami, služile so se maše zadušnice. Povsod se opaža, kako prehaja proslava Vidovega dne v občutek našega ljudstva.

Politične beležke

— Klerikalne nesramnosti. Povodom atentata na min. predsednika Pašića objavlja »Slovenec« članek, v katerem proslava Beograd za »mesto atentatov in političnih umorov« in nesrečni čin eksaltiranega mladiča se mu zdi dokaz, kako je osobito pri nas izkvarjena javna mo-

rala in kako v jugoslovanski državi ni reda in zadovoljnosti. Naravno je Rajčev zločin izliv »svobodnimiselnosti morale«. Klerikalci so vedno enaki. Kadar gre za obrekovanje lastne domovine, so takoj pri roki in udri po njej! O dogodku pišejo, kakor da se je mogel zgoditi le pri nas. Oni seveda nič ne vedo o nestetih atentatih v pobožni Bavarski, nič o umoru Rathenauja v Berlinu, Narutowicza v Varšavi, Rašina v Prazi, Vorovskega v Švici, atentatu na Pietravalla v Neaplju, na francoskega predsednika, nič o grozovitostih irskih katolčanov, o pobožnih pučih klerikalnih camelots du roi na Francoskem, o vsakdanjih bombah v sveti španski deželi. itd., itd. Je Beograd in Jugoslavija se jim zdi prava domovina političnih morilcev...

— Signum temporis. Ljubljanski glasilo Jadranske banke in radikalne stranke je na Vidovdan spremenilo svojo firmo. Gospodje so iz imena izbrisali označbo »Narodno-radikalno glasilo«. Ljubljanski odbor NRS se je sicer ljuto branil, toda uverili so ga, da se pod radikalno firmo pri nas ne da priti na zeleno vejo. Pod čisto Kamenarovičovo zastavo si upajo lastniki očividno doseči več uspehov...

— Radić po prelomu. Urednik zagrebških »Novosti« se je razgovarjal z Radićem, ki mu je poleg znanih zatrdil o popolnem prekinjenju z Beogradom razode, da mu je vlada s svojim dejanjem napeljala vodo na mlin. Smatra, da lahko nastanejo strašne posledice in ne ve ali bo mogel preprečiti, da se njegova politika tudi proti njegovi volji ne prenese v inozemstvo. V Macedoniji, ki jo bo ravnokar pretresal mednarodni forum, se osniva macedonska seljaška stranka, ki notabene noče biti »zemljoradniška«, ker bi to preveč smrdelo po Beogradu. In celo Amavti zahtevajo od njega »Slobodni Dom«, v kolikor so pisniki, seveda. Glede svojih zavzevkov je dejal Radić, da je Spahu priporočil odhod iz Beograda, toda to bo rešila pokrajinska konferenca muslim, stranke. Dr. Korošec pa se boji, da ne bi radikali ostali kar štiri leta na vladi, ampak Radić je trdno prepričan, da v štirih letih ne bo več niti kamna na kamnu, kajti radikalc so dokazali, da niso sposobni politiki, kakor se je doslej zdelo. Ako muslimani zaenkrat ne zapustijo parlamenta bo to le zato, da počakajo na džemilet. Pa tudi Nemci že silijo iz radikalnega objema in so že iskali poti v — blok. Radić smatra, da bodo volitve v jeseni. In radikalcem gre le za to, da jih sami izvedejo.

— Bolgarski ministrski predsednik o niškem sporazumu. Sofijski dopisnik »Politike« je imel razgovor z g. Cankovom, novim bolgarskim ministrskim predsednikom. Dopisnik je govoril srbsko, g. Cankov pa bolgarsko — dobro ter lahko sta se razumela, najboljši dokaz za veliko jezikovno sorodnost. G. Cankov je naglašal, da se bolgarska politika nasproti naši državi v ničemer ni spremenila, bolgarska vlada stoji odločno na stališču, da se morajo obnoviti prijateljski odnosi med obema državama. O niškem sporazumu je izjavil g. Cankov: »Točnega teksta niškega sporazuma še ne poznam (!). Ono, kar vem, sem čital v časopisih in mi ni znano, v koliko je to točno. Ako je to, kar sem čital, resničen tekst, potem lahko rečem, da ni v njem ničesar nevarnega za Bolgarsko.«

Po svetu

— Zdravje prezidenta Masaryka. »České Slovo« objavlja iz uradnih krogov demanti o boleznih prezidenta Masaryka, ki se počuti dobro in je zdrav. Vesti o boleznih so nastale najbrž vsled tega, ker je prezident svoje potovanje v Alžirju na kratko prerušil.

— Kriza v klerikalni stranki v Italiji. Vsled stališča popolarov napram fašistovski vladi v vprašanju preosnove

volilnega reda, se je strizla v tej stranki v zadnjem času znatno poostrišla. Večina se je izrekla odločno proti načrtu novega volilnega reda, ki ga je izdelala fašistovska vlada. Stranka se je razdelila na protifašiste in filofašiste. Prve vodi glavni tajnik don Sturzo, druge pa grof Grosoli. Na slični način se je razdelilo tudi klerikalno časopisje na dva tabora. Večina listov se je obrnila proti krščansko-socialnim idejam dona Sturza in je na strani konservativcev pod vodstvom Grosolija. Don Sturzo je zato še takoj po turinskem obnem zboru stranke ustanovil nov dnevnik »Il Popolo«, ki je sedaj uradno glasilo strankinega vodstva. Napete razmere v popularski stranki se odražajo tudi v razpoloženju vatikanskih krogov, ki so očividno na strani konservativcev. Toda don Sturzo se noče ukloniti in je pripravljen braniti svoje ideje do skrajnosti. »Il Popolo« je te dni objavil članek, v katerem naglašja, da popularska stranka v vprašanju volilne reforme nikakor ne bo popustila in bo raje odsekala z debila svojega življenja nekatere suhe veje.

Sokolstvo

Jubilejna javna telovadba ljubljanskega Sokola se je mogla na Vidovdan kljub slabi prognozi vendar vršiti v lepem vremenu in je zato privabila na telovadišče v Tivoli lepo število občinstva. Zlasti zanimiv je bil nastop, ko je sedem skupin, v njihovih vrstah lepo število sokolskih veteranov, pokazalo razvoj prostih vaj od primitivnih sestav leta 1888 do današnjih kompliciranih kombinacij z godbo. Izvajanje je bilo dobro in je želo pri vsaki točki iskreno odobravanje. Ravnotako tudi vsi sledeči nastopi: naraščaj z Murinkovim »Naprejem«, ki ga je podal z elegantno preciznostjo, ljubke in privlačne igre oboje dece, jubilejne proste vaje članov, župne naraščaja, jubilejne članice, župne naraščaja (posebno precizna izvedba), nato 10 skupin na orodju, jubilejne vaje za člane in članice, naraščajev nastop na koračnico iz Carmen, ki je vsled eksaktnosti izvajanja želo nad vse živahno pritrjevanje, ravno tako tudi poslednji točki: vaje članic s snežnimi kepami, ki so minule le prehitro, in hkratne vaje na treh bradljah. Skratka: skoz in skoz posrečen nastop, o katerem moramo obširneje poročilo radi pomanjkanja prostora odložiti na prihodnji. Javni telovadbi, pri kateri je sodelovala Dravska divizijska godba, je sledila zvečer prosta zabava z Vidovdanskim kresom.

Sokolska župa Ljubljana vabi vsa društva in Sokolstvu naklonjeno občinstvo k slavnostni otvoritvi sokolskega doma v Preserju v nedeljo 1. julija. Odhod točno ob pol treh z glavnega kolodvora, povratek ob pol enajstih.

Sport

Nogometne tekme na praznika. Ljubljana. Včeraj je gostovala v Ljubljani sušaška Viktorija, ki je bila od Primorja poražena z 2 : 1 (0 : 0). Tekma je bila precej monotona, Viktoriji se pozna, da pod laško okupacijo ni mogla smoteno trenirati. Zlasti ji manjka kombinacija. Dober je njen vratar. Tudi Primorje je igralo slabo in je le s težavo doseglo zmag. Moštvo pripravljamo, da se odvadi prerakanja na igrišču. Sodnik z. Hrus dober. Občinstva malo.

Zagreb. Ljubljansko Primorje se je spustilo na Vidovdan v brezupno borbo z zagrebškim Gradjskim, ki mu je seveda podleglo. Gradjski je nastopil s kompletnim prvim moštvom in Primorje je zato igralo zlasti v prvem polčasu z veliko tremo. Posledica je bil polčasni rezultat 7 : 1! V drugem polčasu se je moštvo zbralo in se držalo tako dobro,

da je bil končni rezultat 8 : 3, z ozirom na mednarodno kvaliteto Zagrebčanov za Primorje vsekakor časten izid. Očla je zabil Bregar 2, Balinc 1. Vratar je bil zopet slab, branilec Bregar pa je moral vsled poškodbe že kmalu v začetku izstopiti.

Slask. Na potu v Beograd se je ustavila Ilirija na Vidovdan v Sisku in premagala tamkajšnji Zel. sportni klub 5 : 0 (2 : 0). Stalna premoč Ilirije. Občinstvo je prirejalo prvaku Slovenije živahne ovacije.

Ilirijanske rokometnice so igrale na Vidovdan v Sisku z rokometno sekcijo Zel. S. K. in dosegle visoko zmago 12 : 0. Sisačankam se je poznalo da so se začele.

Mednarodne hokejske tekme so se vršile včeraj na dirkališču v Gradcu. Rezultat: Dunaj 14, Gradec 9, München 3,5. Ljubljanka sta po 2. rundi odstopila.

Hermes : Primorje rez. (Ljubljana). Danes ob 18. na igrišču Primorja trening tekma.

Prosveta

Glasbena Matica v Mariboru bo v nedeljo dne 1. julija koncertirala v Rogaski Slatini. Zadnjo nedeljo je s popolnim uspehom nastopila v G. Radgoni in Ljutomeru. Po vzoru ljubljanske Glasb. Maticе prireja tudi ona vsako nedeljo po večjih krajih pevske nastope. V Slatini nastopi v zdraviliški dvorani s celim zborom, ki šteje danes 95 aktivnih članov. Začetek ob pol 9. uri zvečer. Uprava juž. žel. dovoli pevecem in drugim gostom po koncertu poseben vlak iz Slatine do Grobelnega.

Turneja Bratina-Bukšekova. Ravnatelj mariborske drame gosp. Bratina in igralka gospa Bukškova sta nastopila svojo umetniško turnejo, o kateri bomo še poročali prihodnje dni. Dne 28. in dne 29. se bosta vršili predstavi v Slovenski Bistrici, dne 30. junija in dne 1. julija pa v Ptuj. Uprizorila bosta Schönerhrrjevo novitelo »Ono« in Drakovo komedijo »Prava ljubezen«.

Objave

— Maturanti leta 1913 bivše II. drž. gimnazije v Ljubljani se snidemo ob 10. letnici mature v soboto dne 7. julija ob 8. uri zvečer. Lokal pravčasno naznamo. V nedeljo dne 8. julija skupen izlet. Vabimo tudi naše sošolce iz gimnazijskih let. Ljubljanci se snidemo na skupen pomenek že v ponedeljek dne 2. julija v kavarni »Zvezda«. Prijave pošlji te na naslov dr. Ivan Oblak, zobozdravnik. Ljubljana. Stari trg 34.

— Obrtna šola na Rakovniku razstavi v dneih od 28. junija do 2. julija risbe in izdelke učencev mizarskega, krojaškega in čevljarkega oddelka. Vstop prost.

— V Dolško! V nedeljo dne 1. julija vsi preko Save, tja v Dolško, kjer priredijo gasilno društvo veselico na vrtu g. Rudolfa Zupančiča. Postrežba točna, kapljica dobra, prigrizek seveda tudi. V Lazah preko Save brod. Sprejem društev ob pol 3. uri. Pridite! — Odbor.

— Državna dvorazredna trgovska šola v Celju. Vpisovanje gojencev in gojenk za šolsko leto 1923/24 se vrši 2. in 3. julija od 8. do 12. ure. Predložiti zadnje šolsko izpričevalo in kratni list. Gojenec in gojenka izven Celja se morejo prijaviti tudi po pošti. V prvi letnik se sprejemajo brez sprejemnega izpita dečki, oziroma deklice, ki so dovršili 4. razred srednje šole ali popolno meščansko šolo, ali pa pripravljani razred dvorazredne trgovske šole in so stari vsaj 14 let. Poleg teh morejo biti sprejeti tudi oni, ki so dobili v 4. razredu srednje šole drugi red, ali so dovršili 3. razred

srednje šole, ako napravijo sprejemni izpit, pri katerem se zahteva toliko znanja, kolikor si ga pridobe učenci v pripravljalem razredu dvorazredne trgovske šole.

— Ciril-Met. podružnica za Grobelno in okolico naznanja, da je okraj glavništvo zaradi kužnih bolezni v okraju prepovedalo veselico dne 1. julija. Ista se vrši dne 2. septembra. Toliko na rusne vse, ki so že prejeli plakate. Vsa sosedna društva pa prosimo, da se blagovolijo ozirati na to prireditve.

— Zalec. Za zgradbo meščanske šole je daroval odbor Zadruga trgovcev za okolico Celje iz likvidacijskega sklada 5000 Din. za kar mu izreka gradbeni odbor najiskrenejšo zahvalo.

— Na vrtni veselici, ki jo priredi v nedeljo dne 1. julija sportni klub »Slovan« v Ljubljani v hotelu »Tivoli«, v proslavo desetletnice svojega obstoja, bodo poleg plesa in drugih velezanimih zabavnih točk na sporedu tudi šaljiva pošta, ribolov na suhem, komični muzej, lutke itd. Naj nihče ne zamudi lepe prilike, da se do solz nasmeje in rajeke zabava. Začetek veselice ob 16. uri. Vetopnina 6 Din.

— Prostovoljno gasilno društvo Tacen pod Šmarno goro praznuje v nedeljo dne 1. julija 25letnico svojega obstoja z naslednjim sporedom: Dopoldne ob 10. uri masa v cerkvi sv. Jurja v Tacnu. Nato ustanovni občni zbor Savske gasilske župe. Popoldne ob dveh velika gasilska vaja, katero se udeležijo 8 gasilnih društev z brigadnami in drugim orodjem. Kakor kažejo priprave, bo ta vaja ena najinteresantnejših te vrste. Po vaji odlikovanje gg. Fran Susteršiča, pos. in Fran Slavca, stavbenika v Tacnu za njuno 25-letno vztrajno in požrtvovalno delo v prid gasilnega društva. Nato defilacija vseh gasilnih društev, nakar se vrši v prekrasnem sončnatem gaju pri Kosiřerjem dvoru velika vrtna veselica, pri kateri sodeluje polnoštevilna gasilska godba z Dobrove. Gasilce in prijatelje gasilstva zlasti pa tudi izletnike in ljubljansko občinstvo vabimo k posetu, da se dodoobra prepriča o smotnem delu in stremljenju marljivih gasilcev.

— V Hrastniku se vrši 1. julija velika vrtna veselica »Konzorcija za veselice, ki jo priredi »Konzorcij za gradbo Narodnega doma v Hrastniku, na »Savi« (nasproti postaje Hrastnik). Spored: Koncert muzike Savske divizije iz Zagreba ter pevskih društev iz Hrastnika. Trbovelj in Zagorja: telovadba sokolskega naraščaja in čete vojakov 35. pešpolka: ples, srečolov, vožnja po Savi itd. Kuhinja in klet v lastni režiiji: za dobro pijačo in jed je preskrbljeno. Vabimo vse Hrastničane, kakor tudi druge prijatelje narodno-kulturnih društev iz sosednih krajev, da se prislovo polnoštevilno udeležijo. Iz postaj na pragrah iz Celja, Zagreba in Ljubljane v Hrastnik polovična vožnja. Začetek ob 3. uri pop. V slučaju slabega vremena se veselica preloži na 8. julija. — »Konzorcij za gradbo Narodnega doma v Hrastniku«.

— Sokolsko društvo Moste priredi v nedeljo dne 1. julija vrtno veselico v prid zgradbi Sokol. doma. Veselica z godbo, plesom, šaljivo pošto in z drugim zabavnim sporedom se vrši na vrtu občeznane gostilne pri Kavčiču na Selo poleg kemične tovarne. Lažni in žejni bodo postreženi z mnogovrstnimi miznimi in gorkimi jedili ter z res izborno kapljico. — K obilni udeležbi vabi — odbor.

— Zgubljen je bil v sredo zvečer zlat obesek. Pošten najditelj se prosi, da ga vrne proti primerni nagradi na Stari trg 19. II. nadstr. (Bizjak).

Naročajte „JUTRO“!

Meštroviova razstava v Ljubljani

Celo lastavke so obupale nad našo mizro domovino in odletevajo na solnični toplji jug. Nebo pa nas je hotelo vsaj za Vidov dan presenetiti: prav svečanostno je prižgalo na svoji jasni čudežno krasno in gorko sonce. Vsaj za dopoldne, da ne obupamo popolnoma kakor lastovke. Po cerkvenih molitvah v spomin Kosovskih junakov in v blagor domovini smo hoteli razigrani, sonce nad seboj, okoli sebe in sebi, k Jakobčevemu paviljonu. Da se udeležimo otvoritve razstave Ivana Meštroviova, kiparja in poeta Kosovskega hrama.

Tam pa nas je smehljaje zavračal kučegazda: »Prezgodaj! Se pol urice potrpijenja, prosim. Ob pol 12. odpremo.« — V paviljonu nervozno tekanje in gibanje. Še pomivajo, pometajo, razpostavljajo in nalepljajo številke. Umetniška genialnost je vendar preljubzivo zaničarna. Vsaj za dve nosni dolžini mora biti prekasna...

Tako smo šli torej šetati za pol urice po tivolskem parku. Bože, kolika krasota vsepovsod! Drevje bujno zeleno, košato, vse gredice polne razkošnega cvetja. — Hejnc je pa le mojster! — od cvetov se šibe grmovja in kamorkoli se ozreš, vse rdeče, lilasto in belo, kakor bi zapadel sneg. In šinkavci si odpevajo in kosi brizgajo, po jasnihi pa šeta sonce in sije in greje, greje! Kakor preroben je človek. Na grajskem stolpe vibra trobojnika, po mestu zvonijo, godba odmeva, topovski grom odjekne. Vidov dan je preka-

sen!

In pol urice je minilo kakor hip. Že stojimo pri blagajničarki: 10 Din stane vstopnica, 2-50 Din katalog Narodne galerije. In požene nas v paviljon. Tu so že predstavniki oblasti gosp. veliki župan in gospod divizionar, generalni konzul dr. Beneš, francoski konzul g. Flache, avstrijski generalni konzul dr. Kohlruss, višja šolska nadzornika dr. Bezjak in Eng. Gangl, več dam, naši kitarji in slikarji, pisatelji in uredniki, odbor Narodne galerije, profesorji. Vseh si res nismo zapisali. Toda vsem je svečanost na licih in solnce v očeh.

Tako smo torej pozdravili Ivana Meštroviova v njegovih delih prvič med seboj, umetnika, ki je bil med vojno v prvi vrsti kovačev, ki so skovali jugoslovensko svobodno ujedinenje. Izraz misli in čutov, ki so plali po Meštroviovi duši v dobi groze in trpljenja, v letih 1914.—1918., so večinoma njegova tu razstavljena dela. In glavni, strašni simbol je ogromni Jezus na križu (les, št. 28, iz leta 1917.). V Zvezni ga je rezbaril Meštrovio. V vse to izmogočano, do vseh skrajnosti izmučeno telo, ki ga je le še samo koost in koža, ki se krivi v neznanskih mukah, je položil Meštrovio izraz trpljenja Jugoslovenov med svetovno vojno. Izrazil pa je še posebej eno: vero, da se nas končno mora usniti pravica Usoda. Celo mrtvega Krista roke se dvigajo k nebu in njegovi približi dlani sta v neskončnem hrepenenju ter v neomajnem zaupanju podaljšali svoje prste, ki molijo, molijo ter rote večno Pravico: »Pridi! Reši nas!« — V tem nacionalno primitivnem, gigantskem

krucifiksu je vzle mrtvi pozi silno aktivne sugestivnosti in dramatične izraznosti. In pa globoke religioznosti.

Religioznost je sploh značilna za tega jugoslovenskega mojstra. Glava trpečega Krista. Pietà (dvakrat). Jezus in Magdalena, Jezus in Samaritanke. Snemanje s križa, pa Veseli angeli. Zalostni angeli. In Marija, sama, z detetom, z angeli, v doprsju ali v celi figuri, arhanjel Gabriel in glava Janozza Krstnika so mu motivi. Ki jih ponavlja v vedno novih tehnikah in stilih, vedno produševljeno, v sveti askezi, svečani okorelosti in nadzemski zamaknenosti.

40 kipov, reliefov, fragmentov in študij v mavcu, bronu, kamenu, marmoru in lesu ter 21 originalnih litografij obsega razstava. Nastala so ta dela od leta 1908. do 1922. Lastni portret iz leta 1908. kaže že kodrolasega dečka, lastni portret iz leta 1912. kaže moža silnega čola in sanjarskega obraza.

Grški in rimski klasični slog, asirski arhaizem, bizantinizem, francoski naturalizem, realizem in najmodernejši, pač dekadentni primitivizem so našli izraz v Meštroviovih delih dosej. Najbolj sam svoj, za nas tudi najsimpatičnejši je v delih naturalistične in realistične smoti. Njegova žena (bron št. 19), Laokoon mojih dni (simbolična bronasta skupina, št. iz leta 1905), ženska glava (bron), plesalka (marmor), žena s kitaro in Spomini (mavec) so za nas biseri razstave. Le škoda, da ni niti fotografij njegovih velikih del za Kosovski hram in za mavzolej v Cavtatu.

Katalog pravi: »Značaj: monumentalizacija in poduhovljenje naravnih oblik. — stopnjevanje izraznih elementov, mojstrsko obvladovanje materiala in forme.«

Zato odhajaj s te razstave zamišljen, obiščen, notranje obogaten. Detajlno strokovno poročilo si še pridržujemo.

Vidov dan — šolski bilančni dan

Bilančne dneve smo vedno in povsod razburjeni. V bankah, trgovinah in šolah. Vprašanje je le: kakšen je uspeh bilance. Na Vidov dan je bil bilančni dan na ljubljanskih šolah: razdeljevala so se šolska izpričevala. Ze teden dni so drgetala mlada srca v upih in strahih: koliko bo jednic, dvojk, trojk, ... ojoj, morda celo kaka četorka?

Roditelji pa so obetali, grozili, se z otroki nadejali in bali. Razburjenje je narasčalo od dne do dne, čim bližje je prihajal zaključek šolskega leta. Ali bo deklica zrelo za višji razred ali bo fant izlezal ali padel? Bože, koliko jeze, priznanja in trpkov, trpkov je bilo vse leto z otroki! In vse naj bi bilo zaman? Tako se je ugibalo po marsikateri družini.

Po drugih pa se je razmišljalo: kam zdaj s hčerko? Kakšen poklic naj si izbere fant? Učila sta se izahka in gotovo je, da prineseta zopet izpričevala samih jednic in dvojk. Talenta, odličnjaka! S takimi izpričevali jima je ves svet odprl in katerokoli karijero si izvolita, naš sin, naša hči po lestvi navzgor, da tu bo ve-

selje gledati.

Na Vidov dan jutraj je prikipele razburjenje do vrhunca. Strašno dolge so bile ure, predno se je začelo razdeljevanje izpričeval. In potem so se vsuli troji mladinde zadnjih iz šolskih poslopj, nekateri vriskajoč, kričeč, drugi potlačeč, ni in tretji celo objokani ter glasno lhteč. Najmanjše so čakale matere ali očete, je... ti smehljaje, oni ponosni, drugi mračni nevoljni. Koliko sreče, samoza vesti in podjetnosti je sijalo z mladih in starih obrazov! Pa tudi koliko potrptosti, slabe vesti, oboročenja ali resignacije! Koliko nad je bilo prevaranosti, koliko strahu se je razbitino v nič!

In vse to zaradi papirčka z nekaj številkami. Od kakšne malenkosti je odvisna človeška blaženost in neizmerna tu-ga! Toda življenje gre dalje svojo pot preko solza in radosti. In življenje šele pokaže, koliko ceno imajo jednice, dvojke in trojke današnjih triumfatorjev ali obupanov.

Po naših šolah se vračajo zopet predvojni časi. Mladina se umirja in šolski uspehi so vedno boljši. Zopet čujemo, da so razredi na osnovnih in srednjih šolah, kjer so učenci in dijaki po pretežni večini odličnjaki in dobro kvalificirani ter da so slaba izpričevala le še izjema. Te izjeme pa imajo tudi čisto vzrok v neugodnih stanovanjskih razmerah.

Zato je bil poslednji šolski bilančni dan ugodnejši nego lani osorej. To nam daje nado, da bodo tudi letošnji ponesrečeni prihodnje šolsko leto izšli iz bilance zmagovito, ali vsaj brez sramote,

* **Predavanja prof. Ilesića na Poljskem.** Z varšavske univerze pojde te dni kakih 30 študentov in študentk geografov pod vodstvom profesorja geografije Lencewleza na naučni izlet v Jugoslavijo (Vojvodina, Beograd, Negotin, Zajecar, Niš, Kragujevac, Užice, Sarajevo, Dubrovnik, Split, Bakar, Zagreb). Profesor Ilesić je v avli varšavske univerze ob tej priliki imel informativno predavanje o navedenem potu. — V Poznaniu se je obnavljalo Poljsko - jugoslovansko društvo s prof. slavistom Ulašinom na čelu in z lektorko srbo - hrvatskega jezika dr. Zofijo Kavecko; dne 18. junija je na poznanski univerzi na poziv novega društva o Jugoslaviji in njenem zgodovinskem razvoju predaval prof. Ilesić. — O političnih razmerah v Jugoslaviji je prof. Ilesić predaval v Klubu izmene poljske državne misli dne 14. in 21. junija, prvikrat o notranji politični situaciji, drugičkrat o zunanji politiki Jugoslavije; obkrajat se je po predavanju vršila obširna diskusija.

* **Posvečenje stare cerkve.** V Belem polju v stari Srbiji se je vršilo včeraj posvečenje cerkve apostola Petra. To je eden najstarejših arhskih spomenikov, ki ga je zgradil Miroslav, brat Stefana Nemanje sredi 12. stoletja. Leta 1254. so cerkev oplenili Bolgari, leta 1459. pa so jo Turki pretvorili v Džamijo. Sedaj, po osvoboditvi, je ta stari spomenik povrnjen pravoslavju.

* **Novi mariborski škof dr. Andrej Karlin** je predvčeršnjim po cerkvenih predpisih položil veroizpoved v pričo ljubljanskega škofa v ljubljanski škofijiški kapeli. Kot priči sta funkcionirala stolni prost Kalan in vseučiliški profesor dr. Lukman.

* **Poveljstvo vojnega zrakoplovstva v Zemunu.** Po odredbi vojnega ministrstva je komanda vojnega zrakoplovstva iz Petrovaradina premeščena v Zemun. V izpraznjenih objektih v Petrovaradinu bo nastanjen nov pekaški polk.

* **Z zagrebške tehnike.** V sredo popoldne se je na zagrebški tehniški visoki šoli na slavnosten način otvoril tehnološki inštitut in laboratorij. Po otvoritvenem govoru rektorja Kocha so si povabljeni ogledali razne zavode, laboratorije, delavnice in zbirke.

* **Z zagrebške univerze.** Mirko Roš, ravnatelj železnih konstrukcij Zeschoke v Badenu v Švici, je imenovan za javnega rednega kontraktualnega profesorja za železniške konstrukcije na tehniški visoki šoli v Zagrebu.

* **Beograjski dijaki na potovanju.** Dijaki in dijakinje beograjskih gimnazij se podajo tekom prihodnjega tedna na poučno potovanje po Jugoslaviji. V spremstvu svojih profesorjev obiščejo tudi Ljubljano. Celje in Maribor ter našo Gorenjsko.

* **Kongres poštinih uslužbencev.** Dne 12. julija se vrši v Beogradu kongres poštinih, telegrafskih in telefonskih uslužbencev. Te dni so radi tega imeli člani Saveza poštinih, telegrafskih in telefonskih uslužbencev konferenco, kjer so se začele priprave za kongres, katerega se udeležijo tudi delegati iz Češkoslovaške. Sklenjeno je bilo dalje, da se predloži ministru pošte in telegrafa zahteva, da se povodom splošne redukcije ne reducira niti eden poštinih uslužbencev, ker je nesumljivo, da bi bilo treba poštne osebe še najmanj za 25 % pomnožiti, a ne reducirati.

* **Razdelitev arhiva med Jugoslavijo in Avstrijo.** Z Dunaja poročajo, da je bil prošli petek podpisan dogovor med Jugoslavijo in Avstrijo glede razdelitve arhiva bivše monarhije. Z jugoslovanske strani so dogovor podpisali gg. Corović, Nagy in Lukić. Dogovor temelji na načelu reciprocitete v znanstvenem izražanju arhivov. Nekatere listine so bile izročene Jugoslaviji, med drugimi važni dubrovniški arhiv.

* **Slovenski življenj na Gosposvetem polju.** Glasilo neodrešenih koroških Slovencev, »Koroški Slovenci«, poroča v zadnji številki o razmerah na Gosposvetem polju, kjer so naši predniki prisegli svoje kneze v slovenskem jeziku. Tam, kjer so je nekoč naša govorica glasila prosto in ponosno — pravi »Koroški Slovenci« — tam se morajo danes romarji boriti za slovenske spovednike. Celovski škof je izrečno prepovedal duhovnikom, posluževati se slovenskega jezika. In prigodila se je celo nečuvna provokacija slovenskega življa: cerkveno monstranco so »okrasili« s plavicami, nemškimi nacionalnimi cvetom! Tako cvetje poganja nemška propaganda na Koroškem.

* **Gorica brez časopisov.** Kako poročajo iz Gorice, so tamkajšnji tipografi stopili v štrajk, ker lastniki tiskarn niso ugodili zahtevi po zvišanju plače. Vsi časopisi so prenehali izhajati.

* **Ciril s Metodov kres na celjskem Starem gradu.** Kakor vsako leto, se bo tudi letos na predvečer sv. Cirila in Metoda v sredo 4. julija žgal kres na Starem gradu. Sodelujeta celjsko pevsko društvo in železničarska godba.

* **Izstop iz državne zveze SHS.** Izstop iz državne zveze kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev je dovoljen Karlu Fasanu, bivšemu višjemu godzarju, sedaj v Unkovi na Moravskem, rojenemu v Grčaricah pri Kočevju, zaradi sprejema češkoslovaškega državljanstva.

* **Promocija.** Na ljubljanskem vseučilišču je bil te dni promoviran za doktora filozofije prof. Anton Debeljak, znan naš literarni kritik, pesnik in pisatelj. Čestitamo.

* **Nov kazenski zagovornik.** Višje desno sodišče v Ljubljani je sprejelo novarja Antona Zevnika v Višnji gori na njegovo prošnjo v imenik kazenskih zagovornikov svojega okoliša.

* **Matura na tehniški srednji šoli se je vršila 22. in 23. junija t. l.** pod predsedstvom nadzornika vl. svetnika Šubića in g. ravn. namestnika g. ing. Leo Novaka. Maturu so napravili vsi kandidati IV. l. višje strojne šole in sicer: Bostele Jože, Drašler Slavko, Fojkar Jože, Golob Fran (z odliko), Jereb Jože, Korbar Fran, Kralj Edo (z odliko), Kunstler Albin, Maglica Ivan, Marussig Gvidon, Ogorevc Fran, Rebernik Fran, Rovišek Vlado, Stefanović Bogdan, Sertinc Ivan (z odliko), Stukelj Fran, Trontelj Ivo. — Predmeti ustnega izpita oz. romana komisarij pri skušnji so bili: slovenščina (prof. dr. Rožič), mehanika (prof. ing. Stofa), strojearhitektura in mehanična tehnologija (prof. ing. Premelj). Izpitu je prisostvoval tudi g. ing. Novak kot ravn. namestnik. — Absolventje višje strojne šole se podajo pod vodstvom svojih profesorjev inženjerov na poučno potovanje v Nemčijo. — Ob tej priliki bodi omenjeno, da je g. predsednik komisije pri razdelitvi zrelostnih izprijčeval še prav posebno opozoril odhajajoče abituriente na alkoholno vprašanje ter poudaril, kako veliko važnost igra alkoholno gibanje danes v socialnem vprašanju. Dal jim je smernice za bodočnost, saj ravno mladina lahko tu kot bodoča voditeljica naroda največ koristi.

* **130letnica rojstva Josipa Reslje.** Povodom 130letnice rojstva izumitelja parniškega vijaka, Josipa Reslje, češkega rojaka, čegar truplo počiva na ljubljanskem pokopališču pri Sv. Krištofu, se je vršila v sredo zvečer pred njegovim grobom tiha spominska svečanost, katero je priredila Češkoslovaška Obec v Ljubljani. Dasi je bilo vreme jako slabo, se je zbralo ob grobu precejšnje število občinstva med njimi tudi generalni konzul dr. Beneš. Tehnično fakulteto je zastopal prof. dr. Zupančič, inženjersko zbornico in združenje geometrov inšpektor Ružička, združenje inženjerov inž. Pehani in Mencinger, Sumarsko združenje dvorni svetnik Rustja, nadsv. Obereiger, inženjer Tavčar in Ružič, gradbeno direkcijo inženjerji Zajc, Kranjc in Skaberne. Predsednik CO. ravnatelj Chvatal, je opisal veliki pomen Reslje za človeštvo, nakar je inž. dr. Kasal opisal križev pot češkega izumitelja v njegovem življenju. Izkoristil je bil od tuje in je legel v hladni grob prevaran od sveta. Inženjer Rustja je naglašal, da je svet spoznal Reslje šele po njegovi smrti. Njegove zasluge so priznali zlasti slovanski narodi. Tukajšnja češkoslovaška kolonija je dosedaj tako zapuščen grob češkega rojaka preuredila, njegovo oskrbo pa je prevzela ljubljanska mestna občina.

* **Planinske kočje v slovenskih planinah** so sedaj vse odprte, tudi vse triglavske, ker se je vreme toliko zboljšalo, da je bila otvoritev mogoča. Vendar leži ponekod še cel meter snega, zlasti na Kredarici in v okolici Staničeve kočje. Na severnih pobočjih Triglava sega sneg v nižino do črte 1500—1400 m, na južnih pobočjih do 1600—1500 metrov. Otvorjene so tudi že vse kočje v Savinjskih, oz. Kamniških planinah.

* **Skrajna brezbriznost železniške uprave.** Pri brzovlaku št. 901—1001 Monakovo — Zagreb teče kurzni voz Ca št. 37396, ki nosi napis v kričehi rdeči barvi Salzburg — Agram. To je že res skrajno sramotno, da dopušča omenjena uprava na tak način izzivati naš narodni čut.

* **Velika povodenj v celjskem okraju.** O povodnji, ki je nastala v sredo v celjskem okraju, nam naknadno še poročajo: V dopoldanskih urah je bila vsa celjska okolica podobna pravemu jezeru. Savinja in tudi pritoki so preplavili travnike in polja ter povzročili večmilijonsko škodo. Savinja je prinašala neprestano les iz zgornje Savinjske doline, ki je bil v veliki množini pripravljen za splave. Voda je vdrila v Celju v mestni park ter v hiše ter povzročila mnogo škode. Pri Kapucinskem mostu je množica ljudstva opazovala razburjen element. Voda je začela padati šele proti večeru. Posledice povodni so za prebivalstvo celjskega okraja naravnost katastrofalne.

* **Še o roparskem umoru v Novem mestu.** O stvari smo že poročali in dodajamo sedaj še podrobnosti od zelo dobro informirane strani: Dne 15. junija so popivali 50letni Janez Rajar, posestnik iz Sela pri Ratežu, 22letni Fran Zingar iz St. Vida pri Stični, zdaj baje trgovec z lesom in tihotapec saharina, stanujoč v Kandiji ter 21letni Slavko Pintar, gostilničarja sin v Novem mestu, in sicer do 1. ure po polnoči v novomeški kavarni »Centrala«. Čeho je plačeval Rajar. Odtod so odšli proti kavarni »Smola« na glavnem trgu. Na trgu pa sta spremljevalca Rajarja zapustila in zjutraj so našli Rajarja v gozdu pri Zabji vasi ubitega in oropanega. Roper je svojo žrtev ubil na cestni, kjer je bilo mnogo krvi, potem ga je vlekel kakšnih 30 korakov daleč v gozd in mu tu zvil glavo v kupčeno plahoto, katero je Rajar prejšnji dan nosil s seboj. Umorjenec zapušta ženo in šestero dečec. Po zadnjem izveščju je imel s seboj 50 do 60 tisoč kron denarja. Ta denar mu je ropar vzeml, uro z verižico mu je pustil. Pri obdukciji se je dognalo, da je bil umorjen najbrže s kakšno sekirico, za desnim ušesom je imel 5 ran. Zadnji del lobanje je bil popolnoma razdrobljen. Kot osumljenca sta bila aretirana Fran Zingar in Slavko Pintar. Pri prvem so se našli sledovi krvi na obleki, pri drugem pa v postelji. Slednje zna osumljenec razlagati, češ da je imel ženski obisk. Oba tajita udeležbo pri umoru. Preiskava se nadaljuje in bomo o njej vspešno poročali.

* **Jetniki v Celju civilisti.** Ze par tednov se vidijo po celjskih ulicah jetniki v prav desolantnih civilnih oblekah. Zanesljivo se poroča, da dostikrat pod to obleko ni nobenega spodnjega perila. Tudi jetnik je človek, ki ga je treba z dobro vzgojo in s smislom za snago in red skušati spraviti zopet na prava pota, ne pa v njem vzbujati še večji gnev do človeške družbe.

* **Sezacionalna aretacija v aferi Paskijevič.** Na Sušaku se je mudil že več tednov neki Kadre Kušacić iz Bosne, ki je krošnjari s prepregami. V soboto je Kušacić z nekim dekletom napravil izlet v Delnice. V njegovi odsotnosti je policija izvršila v njegovem stanovanju hišno preiskavo, pri čemur so našli 23 srebrnih kron. Ko se je Kušacić vrnil z dekletom iz Delnic, je bil v Bakru aretiran in odveden na Sušak. Pri telesni preiskavi so našli pri njem biležnico, v kateri je bilo potrjeno Andreja Jelčiča, da mu je Kušacić izročil znatno število srebrnih kron. Domneva se, da je Kušacić zapleten v Paskijevičovo afero.

* **Samomor na železniškem tiru.** Na železniški progi Cirkovec-Pragersko se je prošli petek invalid Josip Vuga iz Dražgonceve vlegel na železniški tir. Vlak ga je do smrti povozil. Vuga je vložil že več prošenj za invalidsko podporo, ki pa so ostale brezuspešne. Ker je živel v veliki bedi, si je na tragičen način končal življenje.

* **Tatvine v slovenjegraškem okraju.** Zadnji čas se tudi po slovenjegraškem okraju množijo tatvine, ki jih baje izvršuje ena in ista oseba, kakor jo popisujejo ljudje, ki so tatu običajno videli takrat, ko je že odnesel pete. Ukradeno in vlomljeno je bilo pri več posestnikih, ki imajo vsi po par tisoč dinarjev škode.

* **Gozdni piknik v Regaljevem gaju** na gradu se preloži na 8. julij.

* **«Pekate» najcenejše testenine.** To potrjujejo vse gospodinjice, ki so napravile poskušnjo s tem, da so skušale ob enem te in druge. «Pekate» so se vedno zelo nakuhale.

* **Materi!** Hranite dojenčke in otroke z »Infant« hranilno moko. Dobiva se povsod. Glavna zaloga: Drogerija »Adrija«. Ljubljana, Selenburgova ulica.

* **Zahtevajte po vseh restavracijah** in kavarnah prvovrstna specialna vina v steklenicah trdke Gjur Valjak, Grajska klet, Maribor.

KORUPCIJA V MARIBORSKI KOMUNI.

Ravnatelj Kern suspendiran.

Maribor, 29. junija.

Pred meseci se je vodja mariborskega socialističnega občinskega kluba g. Bahun v občinskem svetu precej ostro sprl z vodjo klerikalcev dr. Leskovarjem, kateremu je očital razne nerednosti in celo umazanosti iz časa gerentstva in pravne zastopstva mestne občine. Dr. Leskovar je tožil, Bahun pa je nastopil dokaz resnice in začelo je končno kritično brskanje po mestnem gospodarstvu. Ze prejšnji mesec je prišlo zato do burne debate pri občinski seji radi raznih nerednosti v klavnic. Svoječasni vsemogočni German iz klavnice in izredni ljubljane dr. Leskovarja klavniški ravnatelj Kern je prišel nato v disciplinarno preiskavo. Posebni odsek, v katerem je tudi klerikalec Lorber, pa je šel nato na lice mesta preiskovat. Uslužbencem, ki so se prej bali oblastnega gospoda Kerma, se je sedaj razvezal jezik in odsek je občinskemu svetu v petkovni tajni seji sporočil iz klavnice take gorostasnosti, da so morali Kerma takoj suspendirati.

Gre predvsem za onih 40 prašičev, ki jih je dal dr. Leskovar kot vladni komisar leta 1920. ob priliki železniškega štrajka zaklati. Dotično meso se je radi zanikarnosti pokvarilo in nato po dose-danjih ugotovitvah v občinskem knjigovodstvu kot smrdljivo prodalo v Gradec. Izguba več sto tisoč kron so vknjižili v škodo občine. Sedaj pa so našli usmrato meso v desetih zabojih v klavnic, kjer so ga morali delavel vsak mesec znova soliti in obračati. Socialisti trdijo, da so svoječasno objavljeni akti in sklepi računi v škodo občine falsificirani. Pri preiskavi so bale ugotovili knjige z dvojnimi zneskom in nedovoljene kupčije s ščetinami v klavnici itd. Onega akta glede hladilnice se tudi niso našli. Ugotovljeno je le, da ga je dobil zadnji v roke ravnatelj Kern, ki pa trdi, da ga je izročil dr. Leskovarju. Ta seveda o tem neče nič vedeti — in temne izvoznikarske zadeve iz časa klerikalno-socialistične magistratne vlade, ko sta komandirala dr. Leskovar in Slanovec, ni mogoče razštititi. Trebalo bi celo zadevo izročiti državnemu pravdnstvu, ki bo v ostalem menda še samo postopalo na podlagi včerajšnjega članka v »Enakosti«.

KONGRES «SAVEZA NABAV-LJAČKIH ZADRUGA DRŽAVNIH NAMESTENIKA».

Zadnje dneve ima Ljubljana odlične goste, ki so prišli iz vseh krajev naše države.

Od ponedeljka do četrta se je vršila v hotelu »Tivoli« zadržna šola, katere se je udeleževalo 80 zadrugarjev uradnikov. Predavali so gg. Štibler, Marič, Ferjančič in Durman.

V četrtek zvečer je bil na vrtu restavracije »Zvezda« prijateljski sestanek zadrugarjev, ki so prišli na kongres »Saveza«. Zbor »Glasbene Matice« jim je zapel kolo krasnih pesmic ter žel od mnogobrojne, na čast gostom zbranega občinstva toplo pohvalo.

Včera se je vršil od 8. naprej do 18. zvečer pod predsedstvom podpredsednika g. Miloša Štiblerja kongres »Saveza nabavljajčih zadruga državnih službenikov«, katerega so se udeležili delegati iz vseh krajev države, kjer obstoje te zadruga. »Savez« šteje 125 zadrug z okroglo 40.000 članov.

Po podanih poročilih zadrugarjev funkcionarjev, se je razvila živahna in mestoma zelo burna debata. Neizbežna opozicija, ki so jo to pot reprezentirali delegati zadrug iz Zagreba, pa ni mogla ostalih delegatov uveriti o stvarnosti svojih izjav, kar se je pokazalo pri glasovanjih. Poročila načelstva »Saveza« so bila odobrena ter izglasana razrešnica z veliko večino glasov. Pri volitvi novega načelstva se je zagrebška opozicija vzdržala glasovanja.

V načelstvo so bili izvoljeni: Državni svetnik **Djukanović**, član glavne kontrole **Vukičević**, glavni direktor carine v p. **Arsa Ilie**, načelnik ministrstva financ v p. **Letica**, načelnik ministr. za soc. pol. **Vujanović**, vseučiliški profesor **Kosta Doronovič**, načelnik ministrstva pošt **Toša Jovanović**, šef oddelka za izvrševanje budžeta **Voljn Gjurič**, ravnatelj gimnazije v Zemunu **Branko Živković**, načelnik v p. **Adol Ribnikar**, inšpektor **Miloš Štibler**, **Peter Pešič** (Skopje), **prof. Katorarić** (Split), **Oskar Veljačić** (Sudija (Vis. Bosna), dr. **Klaič** (Zagreb), **Milan Zorč**, **Staniša Jovanović** in **Miloš Grčić**. Med namestniki je tudi prof. **Pečovnik**, v nadzorstvu pa med drugimi nadučitelj **Fran Voglar** iz Celja.

Med sklepi kongresa je najvažnejši oni, s katerim se pooblašča načelstvo, da sme kupovati nepremičnine in svrho protizvoznje raznih potrebščin. Sprejeta je bila resolucija, da naj se državno imanje »Belje« prepušti »Savezu« v eksploatacijo. Med raznimi pritožbami omenjamo zlasti ono slovenskih delegatov, da morajo zadruga v Sloveniji plačevati porez na poslovni promet, dočim ga zadruga nikjer drugod v državi ne plačujejo.

TRŽNA POROČILA.

Mariborski živinski sejem (26. t. m.) Dagon: 6 konj, 16 bikov, 175 volov, 352 krav in 12 telc, skupno 561 komadov. Cene za kg žive teže v Din: debeli volji 12,50 — 15, poldebili 11,75 — 12,50, plemeniti 9,25 — 11,50, bikji za klanje 10 — 14, klavne krave debele 11,25 — 12,50, plemenite krave 9,50 — 11,25, krave za klobase 8,75 — 10, molzne in breje krave 10 — 12,50, mlada živina 12 — 13, teleta 14,25 — 16,50. Meso: volovsko I. 26 — 27,50, II. 24 — 25, od bikov, krav, telc 21,50 — 23, telcje I. 25 — 26, II. 20 — 24, svinjsko sveže 35 — 40 Din.

Dunajski živinski trg (28. t. m.) Dagon 1797 komadov: od tega 79 komadov domačega izvora, 169 maščarskega, 17 češkoslovaškega, 294 jugoslovanskega in 1238 rumunskega. Cene za kg žive teže v tisočih Ka: volji 9 — 14,5, bikji in krave 9 — 14, mršava živina 5 — 9 po kakovosti. Cene proti ponedeljku prilično iste, deloma nekoliko nižje. — Na svinjskem

trgu je znašal dovoz 351 komadov. Cene za kg žive teže v tisočih Ka: debele svinje 25 — 27, mesnate 26 — 29. Cene proti torku deloma za 500 Ka pri kg nižje.

PRODAJA.

Prodaja saj. Ravnateljstvo državnih železnic v Subotici prodaja 13. julija potom pisemne dražbe približno 150 vagonov saj. Predmetni oglas je v trgovski in obrtniški zbornici in Ljubljani na vpogled.

— **Državni dohodki od neposrednih davkov.** Državni dohodki od take mesece aprila so znašali 48.942.000 Din, dohodki na državni trošarini za sladkor, pivo, žganje, vino in ostale alkoholne pijače v vsej državi so znašali v aprilu 43.234.000 Din. Uprava monopolov je imela meseca marca dohodkov pri tobaku, papirju, žgalicah, soli, petroleju 146.151.000 Din.

— **Stanje vinske trte in vinske kri-za.** Iz pohorskega vinskega okoliša nam pišejo: Trta je po rezi dobro in hitro poganjala ter je bilo upanje vinogradnikov na dobro letino utemeljeno. Pomladanski mrz in škodoval. Razne vrste so ovetele že prve dni junija. Hladno vreme junija pa na evet ni ugodno vplivalo. Pozne vrste še sedaj niso ovetele. Opaža se sedaj, da se grozdje močno vsiplje. Tudi grozdni sukač nastopa mnogobrojno in povzroča ogromno škodo. V zadnjem času se pojavljata še peronospora in grozdna plesnoba, katerih učinkovito pobijanje ovira slabo vreme. Upanje na dobro leto pri nas se je torej zelo zmanjšalo. Sedanje neugodno vreme ima že znaten vpliv na kakovost letošnjega pridelka. Veliki obdelovalni stroški, visoke cene vinogradniških potrebščin, neopravičeno visoko obdavčenje vinogradnikov ter nizke cene lanskega pridelka, ki se v veliki meri ni razprodal, tirajo naše vinogradnike v obup. Vinogradniki, bodite torej previdni pri prodaji lanskega pridelka!

— **Glavna skupščina Jadranske banke** v Trstu se vrši dne 14. julija. V svrhu glasovalne pravice morajo delničarji deponirati svoje akcije najkasneje do 7. julija ob 11. uri popoldne pri tržaškem zavodu ali pa pri Jadranski banki in njenih filijalah v Jugoslaviji. Na glavni skupščini dne 14. julija se bo formalno sprovedla italijanizacija tega zavoda.

— **V zadrugni register** so se vpisale nastopne zadruga: Čevljarna »Jadran« v Kranju, r. z. z. o. z.; Socialistična tiskovna zadruga, r. z. z. o. z. v Ljubljani; Stavbena zadruga »Stadion« v Ljubljani, r. z. z. o. z.; Splošna gospodarska zadruga v Mokronogu, r. z. z. o. z.; Hranilnica in posojilnica za St. Jurij pri Grosupljem, r. z. z. n. z.; Kmetiška hranilnica in posojilnica v St. Janžu, r. z. z. n. z.; Električna in gospodarska zadruga v Zireh, r. z. z. o. z. Izbrisala se je Zadruga za rejno bikov na Cvenu.

— **Adresar uvoznih in izvoznih trdk.** Trgovska in obrtniška zbornica sestavlja seznam izvoznih in uvoznih trdk, ki je zelo važnega pomena za naše in inozemske konzulate in za inozemsko trgovinska podjetja, katerim se dajejo na podlagi tega seznama informacije. Interes zbornice je, da pridejo v seznam vse veletrgovine, razvračene po strokah in predmetih, s katerimi se pečajo. Zato pozivlja zbornica vse zainteresirane protokolirane veletrgovine, uvoznike kakor tudi izvoznike, ki želijo priti v ta seznam, da takoj pisмено sporoče zbornici svoje naslove trdk in podatke, s katerimi predmeti se v izvozu odnosno uvozu pečajo.

Tisk Delniške tiskarne, d. d. v Ljubljani. Lastnik in izdajatelj Konzorcij »Jutra«. Odgovorni urednik Pr. Brozovič.

ZAHVALA.

Ob priliki izgube našega predragega očeta, oziroma starega očeta, brata, tasta in strica, gospoda

Ferdinanda Roša

smo prejeli toliko izrazov sočustvovanja, da moremo le tem potom izreči vsem iskreno zahvalo. Dolžnost nam je zlasti zahvaliti se g. zdravniku dr. Kumarju za vvesto pomoč v bolezn, č. duhovščini, zastopnikom načelstva JDS, in SKS, zastopnikom mnogih uradov v Celju, Laškem, Ljubljani in Trbovljah, krajnemu šolskemu svetu in šolskemu vodstvu v Hrastniku, gasilnim društvom v Hrastniku, Dolu, Trbovljah in Vodah za korporativno udeležbo, in zastopnikom menda vseh narodnih društev v okolici. Hvala Vam, lovci, za zadnje pozdrave, pevci, za žalostinke, kmetje, rudarji in drugi, za spremstvo in slovo!

V Hrastniku, dne 25. junija 1923.

Gospodinja

— No, strela, kakaj! Saj nisi piš ali pa «gospica».

Polona se zopet okrene na pragu in obstane.

— Veš, hinavci hlapec, naši kravi je butnilo nekaj pod noge. Sem mislil vprašati, če naj bi jo peljal k fantu.

— To se pa ne mudi, završi naglo natakara.

— Saj nisem rekel, da gori voda. Bo že počakala.

— Gospodaru povej.

Hlapec gre po dvorišču in mrmra: Presneta gospica, kaj nisem vedel, da to ni za gospico?

Polona se vrne v hišo in okoli desete ure pride nekaj pivcev. Menijo se med seboj, so kmetje, pa ne iz tistega kraja, in ko se hočejo z njo nekaj šalit, se ji zdi vse tako hudo in žalostno, da bi se kar na vso moč bridko razjokala. Sploh ji je postalo v glavi in prsih vse nekako čudno mehko, nekaj leži na njej in če bi le imela koga primerne, bi se ga takoj oklenila in se razjokala. Ko pride opoldne gospoda in posedi pri kosilu, se ji kar zaporedoma in same ob sebi zapirajo: «Či. Ustavi se pri oknu in gleda med rožmarin, obstane pri peči in kaže po niži okrogli hebet, stopi k oknu na dvorišče in se zagleda v umazano rdečkaste lončke, iz katerih raste rožmarin, vijola in fuksija.

— Kaj pa molčiš, vpraša po dolgem času, in ko sta sama, krčmar. Kaj ni nič novega pri hiši?

— Nič, vzdahne Polona in naenkrat ji je tako hudo, da ji zapleše kar vse voden pred očmi. Prilika je, da bi zdaj rekla besedo, toda ne ve niti ene, ker je zato, kar čuti ona, menda sploh ni. Zdaj ji plane naenkrat v spomin košeni Martin.

— Oh, se oglasi in še globlje se zagleda v umazane lončke, ta Martin, naš konjar, je tako govedo, da bom kar ušla!

Gospodar postavi desno nogo na orste in prične tresti koleno. Puhne iz ust dim in se zareži:

— Takega pajka se boš pa vendar otresla. Ni hudin, da ne!

— Saj ne za tisto, reče nežno in jato natakara. Samo jezik ima kakor sveder: vedno vrta in bode človeka.

Krčmar se je nasedel. Počasi vstaja, steplje drobno s črnih hlač in stopa preko sobe. Med vrati obstane in doda:

— Daj mu eno po željstih. Sram ga bo, da jo je dobil od ženske, in se več ne obregne ob te.

Nato se spet prestopi in odide na dvorišče. Ravno kar vstaja od kosila družina in Marko se mu okorno bliža.

— Kaj si že tukaj?

— Sem. So rekli, da lepa hvala.

— No, pa so zdravi?

— Niso videti bolni. Pa psa imajo kakor volka. Toliko, da me ni začepil.

Zdaj se zagleda gospodar jezo v fantiča in zarežati:

— Glej ga komarja, kdo te pa vpraša po psu. Nič drugega da niso rekli?

— So, pritrdi hitro pastir. So dejali, da je ta petelin velik, pa da bi radi še večjega. In po gospodini so vse povprašali, jaz pa vse povedal.

— No, pojdi po delu, reče krčmar po dolgem odmoru. Namuzne se, stopi za skedenj in se nameri dalje po sadovnjaku.

Skoro vse drevje je v cvetju, in ko zadene z glavo ob vejo jablane, se usuje nanj kakor sneg. Tam dalje žubori med vejicami potocič in vedomec, ki sedi na vrbi in preži na ribo, ves presenečen vzklikne in odleti zlat in zelen gori nekam ob ozki in plitvi strugi.

Minulo je teden dni in treba je po gospodini. Od konjederke ni vse dni glasu, a krčmar in natakara in vsi ostali, kar jih je doma, dobro vedo, da je ženska stara že nad šestdeset let, in da kadar začne taki regljati po prsih, ponavadi ni pričakovati dobrega.

Dnevi so bili do danes lepi, današnje jutro pa se je pričelo solnce skrivati za oblake, od juga je prišel veter, ki pobira okoli hiše smeti in jih nosi proti skedenju, vije drevje in trga z njega bele liste cvetnih kron in tudi cvetje samo. Neoziraje se na to, naj se ulije dež ali ne, ukaže pripeljati gospoda svoj novi koleselj, upreči narolič vanj najmlajšega konja, ki je sira, rast, skočen in ima pirezan rep, sede pred hišo na voz, nategne vajeti in zdrži na cesti, kakor bi ga potegnile lastavice.

Sedi v kotu voza tako, da je obrnjen nekoliko po strani, drži z obema rokama precej krepko vajeti, ker je ži-

val mlada in neumna, premetava med zobmi dolgo smodko in se napenja, da bi privlekel iz nje kaj dima. Na cesti je neprijetno. Veter je močnejši in močnejši, zaganja se v klobuk in ga hoče strgati z glave. Po nebu se pode črniki oblaki, podolgasti in s tankimi konci, lete vse sem od juga in nabira se jih več in več. Cerkev na holmu je danes nekam motna. Troje jagred, ki rastejo pred njo, se hoče nasloniti prav na sivkasti zvonik, kakor bi se hotele tako obvarovati močnega vetra. Cerkev sama se zdi nižja kakor ponavadi in njena siva streha je vsa motna in čemerna, brez bleśka in sveže barve se gubi med drevjem in njivami.

Krčmar vozi naglo kakor veter, ki ga nepretrgoma lovi in mu križa pot. Okoli poldne zagleda konjederkino poslopje.

Zavije pred vrata in ustavi. Konjederka, debela in košata, s širokim, zabuhlim in modrordečim nosom sredi lojastega obraza, se primaje na prag in kima.

— No, lepa je ta, dolgo vas ni bilo, govori. Smo mislili, poglej ga moža, ne bo ga po ženo. Zdaj pa kar sem v hišo, ali pa v tisto le uto, tam je še lepše.

Gresta v uto, dekla primese bel prt in pogrne mizo, odnekod se pritepe pretegnjen, rjav pes in voha krčmarjeve hlače.

Gost in konjederka, ki se trudoma šara za mizo, sedeta.

— No, nadaljuje ženska, šalo na stran, vaša gospodinja ima že lepa leta, in če pride v tolikih letih huda bolezen, je vedno križ. Pa se nič ne prestrašite.

Krčmar dvigne dlan in se počeha z njo po sencu. Predene noge, vtakne v usta smodko in trikrat močno potegne. Nato pušne v mizo dim in reče:

— Kar je, je.

Podpre z levico glavo in gleda skozi okence ute po vrtu proti čebelnjaku, ki stoji tam ves pisan in kričoč. Kar naenkrat, kakor bi stopila iz panja, se pojavi tam ona, suha, zgrbljena, eno roko drži ob pasu, z drugo maha sem in tja ter teče proti uti kakor stara, oskubena prepelica, ki si je eno nogo polumila. Čudno odskakuje, meče upognjeno glavo naprej, a vendar prihaja dokaj naglo bliže in bliže.

— Salo na stran, pravi konjederka, stopiva ven.

Mali oglasi

stenoje z državnim davkom na inserate vred do 20 besed Din 5⁰⁰, vsaka nadaljnja beseda 50 pr. vsd. — Plača se vedno naprej (lahko tudi v znakah). Na vprašanje odgovarja uprava le, ako je vprašanje priložena znanja za odgovor ter manipulacijska pristojbina (1 Din).

Službe

UČITELJICA

francoščine, nemščine, klavir, išče mesta za mesec julij in avgust. Ponudbe pod «Na deželi 1923» na upr. «Jutra».

VEČ TESARJEV

sprejme Josip Pernuš, mestni tesarski mojster. Kranj. 2836

MIZARSKI VAJENEC

zdrav, močan, iz poštene hiše, ki ima veselje do mizarstva, se takoj sprejme. Prednost ima oni, ki se je že učil eno leto. Naslov: Rudolf Majcen, mizarski mojster, Velenje. 2806

HISNIK

ki je sposoben tudi za zidarsko delo (oženjen, po možnosti brez otrok), se sprejme. Prosto stanovanje, kurjava, razsvetljava; plača po dogovoru. Ponudbe na «Vulkanizacija» Kranj.

PRODAJALKO(CE)

veščo mešane stroke in malo knjigovodstvo se išče za takojšnji nastop za krasno mesto na deželi. Istotam se sprejme tudi učence ali učenke. — Ponudbe je poslati na upr. «Jutra» pod «Momentani nastop». 2784

URADNICA

z šestletno prakso, izurjena na strojepljaka, z znanjem slovenskega, nemškega in italijanskega jezika. Želi premeniti mesto. Dopise pod «Uradnica 2862» na upravo «Jutra». 2862

Prodaj

ZELO UGODNO NA PRODAJ

3000 do 4000 kg bakrene elektrolit-zice, 16 mm²; približno 2000 komadov izolatorjev za nizko napetost do 600 voltov; 2000 do 3000 komadov izolatorjev za visoko napetost do 6000 voltov; preizkušeni 30.000 voltov; približno 6000 komadov kljuk za izolatorje; 15 komadov transformatorjev za visoko napetost od 5000 voltov na 380 220 voltov, z vso železno konstrukcijo; pripravljen za montažo na drogih; približno 2000 kg raznega elektromateriala. Naslov v upravi «Jutra».

HRASTOVE DESKE

suhe, 30, 35, 40, 50, 55, 60 mm, tri vagone, 4000 kron kub. meter; SMREKOVINO, žagano po naročilu, medio 45 cm, 3200 K; SLIVOVKO, domačo, prav izbrano, 100 litrov, liter po 120 K; OGLJE, prima, lesno, vagon 1 kg 4.80 K. — Cenjene ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «Blago». 2856

AMERIKANSKO MOTORNO KOLO

z priklapljenim vozom, znamke «Indian», trepetno, malo rabljeno, hitrost 120 km na uro; prodaja Adolf Šbil. Mokronog. 2853

DEKORACIJSKI DIVAN

še popolnoma nov, se ceno prodaja. Naslov pove upr. «Jutra». 2839

DVOKOLESA

117 mali motorji, otroški vozčki, šivalni stroji in pnevmatika najceneje. «TRIBUNA», Ljubljana, Karlovska cesta 4.

MOTORNO KOLO

«Puch» 4 in pol HP. z dvema prestavama, dobro ohranjeno, se po ugodni ceni prodaja. Naslov pove upr. «Jutra». 2846

VOZ

pol-parizar, dobro ohranjen, se prodaja. Več se poizve pri Leopoldu Omanu, Vevče, Dv. Mar. v Polju.

NAJBOLJŠA KOLESA

pnevmatika in vse dele koles nudi po originalnih cenah zastopstvo tvrdke I. Gorec: M. R. Plevel v Preski pri Medvodah. 2830

VEČ TROJLEJSKIH SVETILNIK

skoro novih, prodaja zaradi uredbe električne razsvetljave občina Dol. Logatec. 2897

HARMONIKA

skoro nova, trikrat uglašena, ima izvrstne glasove, se prodaja, kakor tudi bas 3/4 v dobrem stanju, cena za oboje 4000 Din. Ponudbe na Franc Zmitek, Južina 5, p. sv. Janez, Bohinjsko jezero. 2859

PRODAJ VOZ

že malo rabljen, toda še v dobrem stanju, zelo lahek in vzmeh, dalje prodam kotel in dve traverzi, dolgi 4 m, vse po zelo nizki ceni. Naslov pri upravnistvu «Jutra». 2824

SMYRNA - PREPROGA

4 in pol metrov dolga, se po ugodni ceni prodaja. Naslov: Gospi Cili Rožič, modna trgovina v Celju, Aleksandrova cesta. 2793

PRAVE TURŠKE KOSE

neprekosljive ostrine, različne bruse, dobre srpe, dobite najceneje pri: Sostarič, Petan & Erker, Ljubljana, Resljeva c. 20. 2524

MOTORNO KOLO

3 in pol HP. s priklapljenim vozom, znamke «Puch», se za ceno Din 6.500 prodaja. Ogleda se lahko na Karlovske cesti št. 14. v trgovini. 2819

Kupim

kužno, kanež in lipovo cvetje kupuje po najvišjih dnevnih cenah tvrdka Geršak & Komp., Ljubljana. Kongresni trg št. 10. 2841

STAREGA SVINCA

vsako množino, kupimo. Puškarna v Kranju. 2853

GRABLJE, VILE,

kosila, kupim, vošč. sto. Ponudbe s ceno je poslati na upravo «Jutra», Celje pod «Grablje». 2851

KUPIM

7 dobro ohranjenih lončenih peči in dobro ohranjen štedilnik iz glinastih modrenc na dve in pol plošče, z 2 pečlinama in 1 vodnim kotlom. Ponudbe pod «Štedilnik» na upravo «Jutra». 2855

2 LOVSKE PUSKE

dvocevki, dobro ohranjeni Lefanche, 16 mm. kupim. Ponudbe s ceno pod «Klub» na upravo «Jutra». 2857

KOT SOSTANOVALEC

se sprejme gospod na stanovanje in hrano. Naslov se izve v upr. «Jutra». 2807

SPREJME SE GOSPOD

na stanovanje in hrano, event. samo z zajutrkom. Naslov pove uprava «Jutra». 2871

MAJHNA SOBICA

se odda gospodu s 1. julijem. Istotam se sprejme gospod kot sostanovalec. Kje pove uprava «Jutra». 2850

STANOVANJE

se išče za 14 let staro dijakinjo s popolno oskrbo pri boljši rodbini za prihodnje šolsko leto. Naslov se izve v upr. «Jutra». 2838

NEMEBLOVANO SOBO

po možnosti s separatnim vvhodom, išče solidna gospodinja-uradnica za takoj. Ponudbe pod «Uradnica» na upr. «Jutra». 2834

MAJHNA HISA

z vrtom, oddaljena eno uro od Ljubljane, pod smreko št. 45 ob Tržaški cesti, se zaradi preselitve prodaja za ugodno ceno 48.000 Din. 2570

Hlev

s podstrešjem za seno, za sebn, za dva konja se išče v sredini ali najbližje na periferiji mesta. Zglašiti se je pri Mirko Stefanoviču, Gorupova ulica št. 3. II. nadstropje. 2863

PRODAJ DVE EISI

katerih ena je zelo pripravna za trgovino ali obrt, po potrebi tudi nekaj avta. V neposredni bližini prometnega, Fendo, Plovec, Hranjci. 2854

Odda se radi selitve

stara, znana, dobrodožna GOSTILNA

pri Rotu na Boh. Beli v bližini farne cerkve in sole, oddaljena 10 minut od kolodvora in 20 minut od Blejskega jezera, jako obiskovana od letoviščarjev in pripravna za vsak drugi obrt in trgovino. Zraven spadajo: gospodarsko poslopje, velika klet, ledenica, sadni vrt, velik vrt za zelenjavo in ena ali dve njivi. Odda se vse s popolnim inventarjem. Ponudbe nasloviti: Alojzij Papler, Boh. Bela. 2801

AMERIKANCI, POZOR!

Proda se v Trbovljah uravnotežena velika hiša, v kateri se nahaja večletno dobro vpeljana trgovina s pivom in vinom na debelo, z vodovodom in električnim pogonom, gospodarsko poslopje in travnik. Potreben kapital 250.000 dinarjev, drugo po dogovoru. Dobijo se tudi tam stavbene parcele z zemljo. Več se poizve pri: Ivanu Orešniku, zaloga pive «Union», Trbovlje. 2784

LOKAL

za trgovino v mestu na Gorenjskem ali Dolenjskem se išče za takoj. Ponudbe pod «Gorenjsko 2823» na upr. «Jutra».

TRGOVINA

pri farni cerkvi, se prodaja s vsem inventarjem za 35.000 Din. — Ponudbe na upr. «Jutra» pod «Trgovina 2811».

Dopisovanje

GOSPODIČNA

mlada, simpatična, s premoženjem, želi znanja v svrhu ženitve s solidnim gospodom (trgovca ali obrtnika) od 28 do 32 let. Samo resne ponudbe, če mogoče s sliko, na upr. «Jutra» pod «Ljubljana 1250». 2840

TRGOVSKI POCSLOVODJA

mlad mož, ki bo otvoril v bližini bodočnosti trgovino, se želi seznaniti z gospodinjco, od 20 do 25 let staro. Trgovsko naobrazbo imajo prednost. Resne ponudbe na upr. «Jutra» pod «Zenitov 1923». Tajnost popolna. 2810

DEKLE

v starosti 26 let, z 200.000 kron premoženja, želi znanja z mladeničem iste starosti. Ponudbe, če le mogoče s sliko, katere se vrne, je poslati pod šifro «Lepa bodočnost» na upravo «Jutra». Tajnost zjamčena. 2852

SAMOSTOJEN TRGOVEC

na deželi, star 28 let, želi znanja v svrhu ženitve z gospodinjco, staro 18 do 24 let; predpogoj je čedna preteklost in nekaj premoženja, tudi mlade vdove z lastnim posestvom niso izključene. Le resne ponudbe je poslati s sliko na upravo «Jutra» pod «sreča na bodočnost 0199». 2858

Razno

Cenjenemu občinstvu na znanjam, da otvorim s 1. julijem mesnico na Kauškovici cesti 303, Sp. Siska, kjer se bo prodajalo prvovrstno goveje meso. Se priporoča I. Müller, mesar. 2860

PROSTOVOLJNA JAVNA DRAŽJA

pohištva se vrši dne 2. julija 1923 ob 9. uri dopoldne pri trdnici Raudiger. 2849

ZASTOPSTVO

dobrodožnih predmetov išče agilen potnik, ki potuje po vsej državi. — Ponudbe pod «Zastopstvo» na upr. «Jutra». 2828

VINSKE ETIKETE

etikete za konjak, rum, jid, ima vedno v zalogi »Grafia» Cemažar in drug. Ljubljana, Vojska ulica 16a. 2145

ZAMENJAM

dobro ohranjen voz (dira) za star svinca. Naslov pove uprava «Jutra». 2855

Večje industrijsko podjetje išče samostojnega knjigovodjo

zmožnega slovensčine, nemščine, ako mogoče tudi srbohrvaščine. Reflektira se samo na resne in dobre moči. Mesto trajno. Vstop event. takoj. Ponudbe s sliko, prepisi izpričeval in referencami naj se vpošljejo na upravo «Jutra» pod šifro „200“. 1147

Kože divjih živali

v mali in veliki množini kupuje skozi celo leto v trgovini usnja D. Zdravič, Ljubljana, Sv. Florijana ul. 9. 101

Združene opekarne, d. d., Ljubljana

nudijo po poljubnih množinah 964

zarezane strešnike

model „A“ in model „D“ (utorni crop), najpreprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanosti, dalje 101

zidno opeko.

Na željo pošljemo popis in ponudbe. — Spretni zastopniki se sprejmejo.

Hamburg - Amerika Linija

in United American Lines Inc. 102

Filljaika Simon Rmetec, Ljubljana

Kolodvorska ulica št. 26.

Sprejema potnike v južno in severno Ameriko, izdaja točna pojasnila in prodaja vozne liste.

Odhod iz Ljubljane vsaki teden.

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo 102

J. G. Drašković

ZAGREB „B“ Cesta pri državnem kolodvoru ZAGREB

Podružnice: Beograd, Balkanska ulica 25. — Sušak: Jovo Gj. Ivošević, Karolinška cesta 160. — Split: Ante Buić, Diklecijanova obala 18. — Graž: Ivo Lorričević. — Bitolj: Gjorgje J. Dimitrijević & Komp. Boulevard Kralja Aleksandra 187. — Val. Bečkerek: Dušan Lj. Mihajlović, Trg Kralja Petra 4.

Potnike do Hamburga spremlja družbeni uradnik

Odvetnik

dr. Josip Mandić

je otvoril svojo

odvetniško pisarno

v Pragi I, Staromestské nam 13.

Poslovanje tudi v srbsko-hrvatskem in slovenskem jeziku. 1143

Dr. Volavšek

ne ordinira

od 1. do 22. julija. 1152